

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
«ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЯ ТА НАВИЧОК КОМУНІКАЦІЇ У
ДІТЕЙ З СИНДРОМОМ ДАУНА»
підготовки бакалавра

Луцьк – 2024

Силабус вибіркового освітнього компонента «Формування мовлення та навичок комунікації у дітей з синдромом Дауна» підготовки бакалавра

Розробник: Луканьова Людмила Олексіївна, старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ірина БРУШНЕВСЬКА

Силабус освітнього компонента **затверджено** на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Силабус освітнього компонента **перезатверджено** на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Ірина КУЗАВА

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	<u>Галузь знань</u> 01 Освіта / Педагогіка <u>Спеціальність</u> 016 Спеціальна освіта (016.02 Олігофренопедагогіка) <u>Освітньо-професійна програма</u> Корекційна психопедагогіка та логопедія <u>Освітній рівень: перший (бакалаврський)</u>	<u>Вибірковий</u>
Кількість годин / кредитів <u>150 / 5</u>		Рік навчання <u>2 – й</u>
		Семестр <u>4 – й</u>
		Лекції – <u>10 год</u>
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) - <u>20 год.</u> Лабораторні - <u> </u> год. Індивідуальні – <u> </u> год.
		Самостійна робота <u>110 год.</u>
		Консультації <u>10 год.</u>
	Форма контролю: <u>залік</u>	
Мова навчання		<u>Українська</u>

II. Інформація про викладача

ППП Луканьова Людмила Олексіївна

Посада старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Контактна інформація: +38(050)1433376, LUKANOVA.LIUDMYLA@vnu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента

Силабус освітнього компонента (далі – ВОК) «Формування мовлення та навичок комунікації у дітей з синдромом Дауна» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Силабус ВОК є нормативним документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклюзивної освіти, укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; алгоритм вивчення навчального матеріалу ВОК; необхідне методичне

забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета ОК - засвоєння здобувачами вищої освіти базових знань щодо організації корекційно-розвиткової роботи з дітьми з синдромом Дауна, адаптації змісту та методів навчання до можливостей і потреб дитини.

Завдання ОК:

- надати здобувачам вищої освіти теоретичні знання щодо загальної характеристики дітей з синдромом Дауна: механізмів виникнення генетичної мутації, етіології, симптоматики, класифікації;
- сформувати у здобувачів вищої освіти уміння та навички організації вивчення когнітивних функцій та комунікативних функцій дітей з синдромом Дауна;
- систематизувати вміння і навички індивідуального підходу у корекційній роботі;
- розкрити основні методи та напрямки корекції порушень у роботі з дітьми з синдромом Дауна;
- формувати вміння застосовувати комплексний клініко-психолого-педагогічний підхід до організації корекційно-розвиткової роботи;
- розглянути приклади використання технічних засобів навчання, інформаційних та комп'ютерних технологій у освітньому процесі;
- забезпечити встановлення контакту з батьками, які виховують дітей з синдромом Дауна, надання їм допомоги в сімейному вихованні;
- формувати інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, визначені силабусом освітнього компонента;
- розвивати у здобувачів освіти здатність до професійного саморозвитку.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Методи навчання: загальнонаукові й психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольної-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практичні	Конс.	Сам. роб.	Форма контролю /Бали
Змістовий модуль 1. Особливості розвитку дітей з синдромом Дауна						
Тема 1. Синдром Дауна як специфічний вид дизонтогенезу. Сучасні наукові дослідження про природу та причини, які зумовлюють народження дітей з синдромом Дауна та іншими генетичними порушеннями. Психолого-педагогічна характеристика дітей з синдромом Дауна. Особливості когнітивних порушень та пізнавальної діяльності дітей з трисомією. Особливості емоційної сфери та соціалізації дітей з синдромом Дауна.	30	2	4	2	22	<i>макс. к-сть балів за практичне заняття</i> - 6 УО/12
Тема 2. Клініко-психолого-педагогічний підхід до корекції порушень розвитку у дітей з синдромом Дауна. Сенсорна та сенсомоторна інтеграція. Корекція порушень моторики та праксису. Програми раннього втручання. Встановлення ефективної взаємодії з батьками.	30	2	4	2	22	ДС/12
Разом за модулем 1.	60	4	8	4	44	24 бали
Змістовий модуль 1. Організація навчання і виховання дітей з синдромом Дауна. Комунікативно-мовленнєва складова корекційної роботи.						
Тема 3. Комплексна діагностика мовлення дітей з синдромом Дауна. Виявлення та аналіз мовленнєвих порушень. Слухове сприймання як передумова формування навичок мовлення у дітей з трисомією.	30	2	4	2	22	УО/6 ДС/6

Тема 4. Логокорекційна робота з дітьми з синдромом Дауна. Фактори ризику які ускладнюють формування мовлення дітей з синдромом Дауна (анатомічна будова артикуляційного апарату, зниження слуху, порушення зору, зниження м'язового тону, порушення роботи щитовидної залози). Структура логопедичного заняття.	30	2	4	2	22	УО/6 ДС/6
Тема 5. Інноваційні корекційні стратегії. Нейропсихологія, нейробіка, кінезіологія. Лайфхаки у роботі спеціального педагога з розвитку мовлення дітей з синдромом Дауна. Використання засобів додаткової та альтернативної комунікації. Ігрова діяльність та арттерапія як умова формування комунікативних навичок та розвитку мовлення.	30	2	4	2	22	Р/6 РЗ/К/ 6
Разом за модулем 2.	90	6	12	6	66	36 балів
КР 1						20 балів
КР 2						20 балів
УСЬОГО:	150	10	20	10	110	100 балів

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} Форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

1. Завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 3

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин
Змістовий модуль 1. Особливості розвитку дітей з синдромом Дауна		

1.	Тема 1. Опрацювати рекомендовані джерела та дати відповіді на запитання: - загальні ознаки порушень у дитини з синдромом Дауна; - фактори ризику народження дітей з синдромом Дауна та іншими генетичними захворюваннями; - особливості пізнавальної діяльності дітей з синдромом Дауна; - особливості емоційної сфери та соціалізації.	22												
2.	Тема 2. На основі опрацювання рекомендованих та самостійно підібраних джерел, підготувати таблицю «Освітні труднощі школярів з синдромом Дауна в контексті типології особливих освітніх потреб». <table><tr><td>Типи труднощів</td><td>Загальна характеристика проявів труднощів</td></tr><tr><td>Інтелектуальні/ когнітивні</td><td></td></tr><tr><td>Функціональні (сенсорні, моторні, мовленнєві)</td><td></td></tr><tr><td>Фізичні</td><td></td></tr><tr><td>Навчальні</td><td></td></tr><tr><td>Соціоадаптаційні/ соціокультурні</td><td></td></tr></table>	Типи труднощів	Загальна характеристика проявів труднощів	Інтелектуальні/ когнітивні		Функціональні (сенсорні, моторні, мовленнєві)		Фізичні		Навчальні		Соціоадаптаційні/ соціокультурні		22
Типи труднощів	Загальна характеристика проявів труднощів													
Інтелектуальні/ когнітивні														
Функціональні (сенсорні, моторні, мовленнєві)														
Фізичні														
Навчальні														
Соціоадаптаційні/ соціокультурні														
Змістовий модуль 2. Організація навчання і виховання дітей з синдромом Дауна. Комунікативно-мовленнєва складова корекційної роботи.														
3.	Тема 3. 1. Підготувати діагностичний кейс (8-10 вправ\завдань) на виявлення та аналіз мовленнєвих порушень у дитини з синдромом Дауна. 2. Розробити індивідуальне корекційне заняття з дитиною з синдромом Дауна (розділ, вікова група, тема за вільним вибором).	22												
4.	Тема 4. Розробити добірку вправ на корекцію окремих компонентів когнітивної сфери дошкільників/молодших школярів з синдромом Дауна (сприймання/мислення/уваги/мовлення тощо).	22												
5.	Тема 5. На основі опрацювання рекомендованих джерел написати аналітичне есе «Умови розкриття пізнавального потенціалу дитини з синдромом Дауна».	22												
РАЗОМ		110												

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Формування мовлення та навичок комунікації у дітей з синдромом Дауна» здійснюється під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента, відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р. (URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE>

[%D1%87%D0%BD%D0%B5%D1%96%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf](#)) в діапазоні від **0** до **100 балів**. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, виконання контрольних робіт тощо. Максимальний бал за кожен з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабусу освітнього компонента. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення, відповідно до розкладу. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Силабусом передбачено виконання контрольних робіт (КР1 та КР2) у формі тестування. Кожна КР передбачає виконання здобувачем вищої освіти тестових завдань (20 питань) різного рівня складності. За кожен правильну відповідь здобувач освіти отримує 1 бал. КР проводиться під час частини практичного заняття, що завершує вивчення модуля. Виконання КР здійснюється з використанням роздрукованих тестів або в режимі комп'ютерної діагностики (на навчальній платформі LMS Moodle). Здобувач освіти вважається таким, що приступив до проходження КР, якщо він допущений до нього, з'явився на КР та отримав тестові завдання.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення, відповідно до розкладу.

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ОК, з метою підвищення оцінки не дозволяється. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Повторне складання заліку з ОК допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан (директор) факультету (інституту).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Жодні види порушень академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до «Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки» (URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, працевлаштування, участь у програмі академічної мобільності, здобуття освіти за іншою спеціальністю (освітньою програмою), навчання за програмою «Подвійний диплом», тривале відрядження за основним місцем роботи, станом здоров'я, перебування у відпустці в зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, наявність статусу особи з особливими освітніми потребами) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (див. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D1%96%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%B4.-%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D0%BA%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>).

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою здобуття освіти у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється відповідно до Положення (URL: https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/09/2025_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB_%D0%BD%D1%83_%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%82%D1%83.pdf) Години, форма навчання та особливості організації освітнього процесу визначаються на семестр (поточний навчальний рік) та відображаються в індивідуальних графіках навчання здобувачів освіти та програмі навчання.

В процесі вивчення ОК під час проведення занять можуть використовуватись технології дистанційного навчання через мережу «Інтернет» в умовах карантинних обмежень, воєнного стану; навчанні здобувачів освіти під час хвороби; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отриманні консультацій тощо (див. Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, URL: [file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/HP%20840/Downloads/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%9F%D0%A0%D0%9E_%D0%94%D0%9D_2020%20(3).pdf)). Навчання осіб із особливими потребами передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання під час здійснення всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку

здобувачів освіти. Під час організації освітнього процесу в Університеті технології дистанційного навчання можуть використовуватись при проведенні навчальних занять, контрольних заходів, а також при забезпеченні самостійної роботи.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ВОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ВОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ВОК, але довший термін, наприклад, не пізніше 01 грудня та 01 травня, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки: https://ed.vnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC._%D0%9B.%D0%A3._%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали. Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з ВОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (інституту). При цьому загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 100 балів.

Здобувачі вищої освіти можуть долучатися до оновлення змісту ОК шляхом подання пропозицій викладачу. Ел.адреса викладача для таких пропозицій: LUKANOVA.LIUDMYLA@vnu.edu.ua

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Заліки відбуваються в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом. Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом ОК. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Порядок проведення заліку.

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100. У такому випадку залік проводиться

у формі тестування (25 питань по 4 бали кожне. Якщо відповідь правильна, то ЗО отримує максимум 4 бали, частково правильна – в діапазоні від 3 балів – до 0 балів. Якщо серед варіантів відповідей здобувач вищої освіти обрав хоч одну хибну – отримує 0 балів).

Орієнтовний перелік питань, котрі виносяться на залік:

1. Охарактеризуйте синдром Дауна як специфічний вид дизонтогенезу.
2. Сучасні наукові дослідження про природу та причини, які зумовлюють народження дітей з синдромом Дауна та іншими генетичними порушеннями.
3. Психолого-педагогічна характеристика дітей з синдромом Дауна.
4. Визначити основні напрямки розвитку мовлення та формування навичок комунікації осіб з синдромом Дауна.
5. Дати характеристику основним фенотипічним ознакам синдрому Дауна.
6. Простежити взаємообумовленість між затримкою моторного і психічного розвитку дітей з синдромом Дауна.
7. Схарактеризувати діяльність команди психолого-педагогічного супроводу здобувачів освіти з СД.
8. Описати трьохрівневу структуру команди психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП в умовах інклюзивного навчання.
9. Особливості когнітивних порушень та пізнавальної діяльності дітей з трисомією.
10. Особливості емоційної сфери та соціалізації дітей з синдромом Дауна.
11. Клініко-психолого-педагогічний підхід до корекції порушень розвитку у дітей з синдромом Дауна.
12. Сенсорна та сенсомоторна інтеграція.
13. Корекція порушень моторики та праксису.
14. Програми раннього втручання.
15. Встановлення ефективної взаємодії з батьками.
16. Скласти алгоритм введення засобів АДК в інклюзивних освітніх закладах.
17. Назвати та описати групи та види додаткової комунікації.
18. Скласти алгоритм використання АДК вдома.
19. Комплексна діагностика мовлення дітей з синдромом Дауна.
20. Виявлення та аналіз мовленнєвих порушень.
21. Слухове сприймання як передумова формування навичок мовлення у дітей з трисомією.
22. Фактори ризику які ускладнюють формування мовлення дітей з синдромом Дауна.
23. Структура логопедичного заняття.
24. Визначити критерії успішності реалізації індивідуальної програми розвитку дитини дошкільного (шкільного) віку з синдромом Дауна.
25. Порівняти індивідуальний навчальний план та індивідуальну програму розвитку дитини з СД, проаналізувати структуру, визначити спільне та відмінне.
26. Визначити взаємозв'язок батьків, ІРЦ та закладу освіти у наданні психолого-педагогічної підтримки дітям з інтелектуальними труднощами.

27. Описати базові принципи універсального дизайну та ключові аспекти пристосування навчального середовища для дітей з синдромом Дауна.

28. Назвіть та охарактеризуйте п'ять етапів формування комунікативного акту.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється науково-педагогічним/педагогічним працівником, враховуючи такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів. Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття. Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Таблица 4

Критерії оцінювання навчальних досягнень		Правильність отриманих відповідей/бали		Повнота та логічність відповіді/бали		Наявність висновків та ілюстративних прикладів/бали		Презентація (тощо) /бали	
Рівень навчальних досягнень здобувача вищої освіти/загальна кількість	Відмінно/ 6 балів	глибоко та розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	2	в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, творчо, вільно, самостійно викладає навчальний матеріал, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє оригінальність підходу до вирішення проблем (створює нові ідеї, пропонує альтернативні шляхи розв'язання задач /	2	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обґрунтовані, лаконічні висновки, узагальнення	2*/ 1**	презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи та додаткову інформацію. Дотримано вимог академічної доброчесності	1**

			вирішення проблем) тощо					
Дуже добре/ 5 балів	розкриває основний зміст теоретичних питань та практичних завдань. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	2	володіє навчальним матеріалом, наводить логічні аргументи на підтвердження власних думок. Демонструє традиційні підходи до вирішення проблем з елементами новизни тощо	2	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні, обґрунтовані висновки	1*/ 0,5 **	презентація оформлена відповідно до вимог, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності . Дотримано вимог академічної доброчесності	0,5 **
Добре/ 4 бали	висвітлює основний зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при цьому допускаються неточності. Вільно та коректно послуговується науковою термінологією, дотримується академічної доброчесності	1,5	відтворює значну частину навчального матеріалу, виявляє достатні знання окремих положень. Аналізує та оцінює матеріал, але при висвітленні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації	1, 5	наводить ілюстративні приклади. Робить самостійні висновки	1*/ 0,5 **	презентація оформлена відповідно до вимог з незначними неточностями, включає всі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності	0,5 **
Задовільно/ 3 бали	частково розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, є неточності. Є неточності під час вживання наукової термінології, дотримується академічної доброчесності	1	частково відтворює навчальний матеріал, виявляє задовільний рівень знань окремих положень. Розуміє матеріал, але при висвітленні окремих питань не вистачає достатньої глибини та аргументації	1	не завжди, але може навести приклади. Робить формальні висновки	1*/ 0,5 **	презентація оформлена в довільній формі, структура презентації включає окремі обов'язкові елементи. Дотримано вимог академічної доброчесності	0,5 **

Достатньо/ 2 бали	під час відповіді припускається фактичних помилок. Практичні завдання виконано, проте наявна значна кількість помилок і неточностей. Дотримується академічної доброчесності	1	має фрагментарні знання, здатний відтворити меншу частину навчального матеріалу, лише окремі чи елементи складових частин питання. Частково розуміє матеріал, під час його відтворення не вистачає достатньої глибини та аргументації	0,5	не завжди вдається сформулювати висновки. Як правило, вони носять формальний характер	0,5 */ 0,2 5* *	презентація оформлена без дотримання вимог, відсутні декілька обов'язкових елементів	0,2 5* *
Незадовільно/ 1-0 бали	здобувач вищої освіти не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не дотримується академічної доброчесності	0,2 5	здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити	0,25	висновки відсутні, здобувач вищої освіти не в змозі їх сформулювати	0,5 */ 0,2 5* *	презентація відсутня або порушено вимоги академічної доброчесності	0,2 5* *

* бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття не передбачають підготовку презентації з теми (тощо);

** бал виставляється здобувачу освіти у ситуації, коли завдання практичного заняття передбачають підготовку презентації з теми (тощо).

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 5

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	

0–59	Незараховано (необхідне перескладання)
------	--

II. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Білаш О.В Педагогічні умови організації інклюзивного навчання дітей із синдромом Дауна. Логопед. 2020. №1, С.5-8.
2. Білаш О. Особливості розвитку дитини із синдромом Дауна. Логопед. 2020. № 3. С. 4-6
3. Казачінер О., Бойчук Ю. Ефективні методики розвитку мовлення дітей з синдромом Дауна. Науковий журнал «Психологічні травелогі». 2022. №1. С. 197-211.
4. Корнійчук О. Особливості розвитку та методи навчання дітей з синдромом Дауна. Педагогічний вісник Поділля. 2024. №№ 1-2. С. 88-90.
5. Луканьова, Л. О. Розвиток когнітивних процесів та мовлення дітей з синдромом Дауна. 2024. Acta Paedagogica Volynienses, 3
6. Луканьова, Л.О.. Єдність психолого-медико-педагогічного підходу до корекції порушень когнітивного розвитку у дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Інноваційна педагогіка. 2025. Вип.78., С.60–64. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/78.2.11>
7. Луканьова Л.О. Організація освітньо-корекційного процесу в умовах дошкільного закладу з інклюзивним навчанням. Інноваційна педагогіка. 2024. Вип.68., т.2., С.88–93 DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/68.2.18>

Додаткова:

8. Корекційна психопедагогіка (Олігофренопедагогіка) : навчально- методичний посібник/укл. О.В.Гаяш., ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021.255 с.
9. Корекційно-розвивальні технології навчання дітей з комплексними порушеннями розвитку: навчально-методичний посібник / авт. кол.: Чеботарьова О. В., Блеч Г. О., Гладченко І. В., Бобренко І. В., Мякушко О. І., Сухіна І. В., Трикоз С. В. / за наук. ред. О.В. Чеботарьової, О.І. Мякушко. Київ: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2021, 558с.
10. Луканьова Л.О. Організація освітньо-корекційного процесу в умовах дошкільного закладу з інклюзивним навчанням. Інноваційна педагогіка. 2024. Вип.68., т.2., С.88–93. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/68.2.18>
11. Миронова С.П. Корекційна психопедагогіка. Олігофренопедагогіка: підручник , вид. 2, перероблене/ С.П. Миронова. Кам'янець-Подільський, 2023. 318 с.
12. Методичні рекомендації для інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі: навчальний матеріал/ авт.кол.: Прохоренко, Л.І., Ярмола, Н. А., Набоченко, О.О., Данілавичюте, Е.А., Мартинюк, З. С., Довгопола Ільяна, В.М., Костенко, Т.М., Чеботарьова, О. В., Литовченко, С.В., Бабяк, О.О., Недозим, І.В., Блеч, Г. О., Трикоз, С. В., Гладченко, І. В., Трофименко, Л.І., Рібцун Ю. В. Київ: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2021, 200с.

13. Національна стратегія розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року. Розпорядження КМ України. 07.06. 2024 р. № 527-р
14. Прохоренко Л.І., Бабяк О.О. Навчання дітей з порушеннями когнітивного розвитку в умовах компетентнісного підходу. Навчально-методичний посібник. 2020. 435 с.
15. Сидорук, І., Брушневська, І. Термінологічна компетентність як складова частина професійної підготовки майбутніх фахівців зі спеціальності А6 Спеціальна освіта. Аста Paedagogica Volyniensis, 2025, 2, 195–201.

Інформаційні ресурси:

1. Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти» <https://imzo.gov.ua/>
2. МОН УКРАЇНИ. Навчальні/корекційні програми <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/navchannya-ditey-u-spetsialnikh-zakladakh-osviti/osvita-ditey-z-osoblivimi-osvitnimi-potrebami/navchalni-ta-korektsiyni-programi>
3. Наукова освітня платформа «Всеосвіта». Вебінар «Інклюзивне навчання: корекційна спрямованість у роботі з особами із затримкою психічного розвитку» <https://vseosvita.ua/webinar/inkluzivne-navcannakorekciyna-spramovanist-u-roboti-z-osobami-iz-zatrimkou-psihicnogo-rozvitku-419.html>
4. Недискримінаційний підхід у навчанні. Онлайн-курс. Режим доступу: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-Studena+Inc+1/about>
5. Психологічна служба закладів освіти. Кейс фахових програм. <https://psychologdcp.in.ua/zatverjprogrami/>
6. Участь батьків у організації інклюзивного навчання. Онлайн-курс. Режим доступу: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEraSmartOsvita+Par+1/about>

Неформальна освіта:

1. <https://osvita.diia.gov.ua/>
2. <https://prometheus.org.ua/partnership/>
3. <https://vseosvita.ua/>
4. <https://vumonline.ua/>
5. <https://www.ed-era.com/>

Інтернаціоналізація:

1. Репозитарії, колекції наукових ресурсів: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/repository/>
2. Відкриті освітні ресурси: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/oer/>
3. Пошукові системи: <https://library.vnu.edu.ua/resource/oar/search-engines/>
4. Бази даних: <https://library.vnu.edu.ua/resource/prepaid-resources/databases/>